1 Haziran 1949 Çarşamba
YIL : 2 — SAYI : 54
İdarehane: Ankara Cad. No. 33
İSTANBUL
Fiyatı : 10 Kuruş

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDİR

Sayın okuyucuların nazarı dikkatine:
452. Sayımızla bir çok abonelerin bitmekte olduğunu hatırlatırız.

Hulûsi Oral'ın gazetemize beyanatı

Çalışma komisyonu sözcüsü işçileri ilgilendiren yeni kanunları iza ediyor

İhtiyarlık sigortası-iş kanunu tadilâtı ücretli hafta tatili-iş mahkemeleri

Kayseri (Özel) — Cumartesi günü Hindistan namına konuşma rica ettiğim Çalışma Komisyonu sözcüsü Isparta milletvekili Huûsi Oral işçiyi ilgilendiren kanunlar hakkında ezcümle şu demeçte bulundu:

"Bugün sizlere mühü mmüjdelerim var. Geldiğinize çok memnun oldum. İhtiyarlık Sigortası kanunu tasarısını trene binerken B. M. Meclisine ivedili olarak konuşulması için imzalıyarak verdim. Pazartesi günü Meclise girecektir.

Bugün B. M. Meclisine verilen tasarıda 60 yaş esas kabul edilmişse de birçok istisnai hallerde nazarı itibare alınmıştır. Bunlardan bir kaçını size açıklayalırlım.

1 — 60 yaşını doldurmadan ölen işçinin iş yerinde çalıştığı müddet (pirim ödemek suretiyle) 25 yıldan aşağı dahi olsa ailesine senevi 400 liradan aşağı olmamak şartiyle tekaüdye sağlanmıştır. Bunun 1/2 karısına 1/2 çocuklarına verileceektir.

59 yaşında işe girerek pirim ödeyen ve bir yıl sonra ölen işçinin ailesi dahi aynı haklardan istifade edecekttir.

2 — 60 yaşına gelmeden çalışamıyacak kadar akıl oldukları bir sıhhi heyet raporu ile tevik edilen işçilere pirimleri aynen iade edilecekttir.

3 — Ana hükümler:

a) 60 yaşını doldurmak asıldır,
b) 25 yıl çalışmak lâzımdır.
c) Senede en az 200 pirim ödemiş olmak şarttır.
d) Esas prim % 8 olarak kabul edilmiştir. % 4 ünü işçi % 4 nü işveren ödeyecekttir.

İstisnai olarak şu hükümler de konulmuştur.

1) 50 yaşına kadar bir işçi pirim ödeyerek olduğu takdirde 60 yaşın da ölen bir işçi gibi muameleye tabi tutularak pirim ailesine ödenir.

2 — 50 yaşından sonra ihtiyarlığı hasebiyle çalışamıyacağı bir sıhhi heyet raporu ile tevsik edilen işçiler tekaüde sevkedilir ve bunlara pirimlerinin % 20 si senevi tekaüdiye olarak ödenir.

3 — 50 Yaşından evvel ölürse ödediği pirim toptan ailesine ödenir.

4 — Kömür işçileri gibi münavebe ile çalışan iş yerlerinde pirim ödeme müddeti 160 gün olarak kabul edilmiştir. Bu gibi yerlerde pirimler % 10 olarak yarısı işçiden ya-

(Devamı 3 de)

İşçi Sendikaları Birliği ile Sanayi Birliği arasında hayırlı bir anlaşmaya varıldı

Sanayi Birliği, işverenlere bir tamim yaptı

Bu tamimde işverenlere, işe alacakları işçilerden sendika tarafından verilmiş bir vesika arameleri tavsiye edildi

Bundan bir müddet evvel İstanbul Sanayi Birliği ile İstanbul İşçi Sendikalar Birliği üyelerinden müteşekkil bir (Anlaşma ve Uzlaştırma Kurulu) teşekkül etmişti. Bu Kurul 15 günde bir toplanmakta ve işçi ile işveren arasındaki münasebetleri düzenleyici kararlar almaktadır. Her hangi bir iş yerinde işçi ile iş veren arasında bir ihtilâf zuhur ettiğinde meselenin resmi makamlara ve mahkemelere intikal ettirilmeden bu kurulca halli sağlanıyor.

Kurulda varılan bir anlaşmaya istinaden Sanayi Birliği iş verenlere aşağıdaki tamimi göndermiştir:

«10.5.1949 salı günü işçi mümessilleri ile işveren mümessillerinin yapmış oldukları toplantıda aşağıdaki yazılı hususların işverenlere tebliğine karar verilmiştir:

Birliğimize bağlı işveren şirketlerinin ve İstanbul İşçi Sendikaları Birliğini temsilen bir anlaşma ve Uzlaştırma Kurulu fasliyete geçmiştir. Bu kurulun gayesi işverenlerle işçiler arasında fahaddüz edecek anlaşmazlıkları Mahkemeye intikal etmeden sulhen hal ve fasletmek olduğu gibi hem iş sahiplerine kalifiye işçi bulmak hem de işsiz kalan işçilere iş temin etmek, de iş verenlerin işçiye ihtiyaçları tir. Bu gayeye varabilmemiz için olduğu zaman bu ihtiyaçlarını yeren mümessillerine (Sanayi Birliğinen) bildirmeleri ve hariçten ağlmacak işçilerden de İstanbul İşçi Sendikaları Birliği tarafından verilmiş bonservis mahiyetindeki bir vesikayı aramaları muvafık olacağı neticesine varmıştır.

Saygılarımızla.»

Yedi işverene cevap

Sendikalardan şikâyet eden İşverenlere Sanayi Birliği mümessili ne diyor?

31 Mayıs 949 günlü «Yeni Sabah gazetesinde intişar eden bir yazıyı Sendikalar Birliğini ilgilendirmesi bakımından aynen alıyoruz:

"Hazıranda Cenevrede toplanacak 13 üncü çalışma kongresinde Türkiye sanayiilerini temsil edecek olan İlhami Nafiz Pamir olan Ticaret Odası salonunda iş verenlerle bir konuşma yapmıştır. Toplantıya yaklaşı yedi iş veren gelmiştir. Toplantıda işverenlerle işçiler arasındaki hakem heyetlerine ehemmiyet verilmesi, Ticaret Odasında bir iş bürosu açılması, çalışma müdürlüklerinin hâmi vazyetinde çıkıp birer uzlaştırıcı olmaktan kurtarılması, sendikaların çalışma tarzlarına hücum edilmiştir. İşçilerin sendika elinde kaldığı sendikadan ayrılanlara çalışma hakkı verilmeliği ileri sürülerek bu gibilerin korunmalarına lüzum olduğu mütalâasında bulunulmuştur. Bu arada sanayi birliğine tamam edilmiş, Birliğin yalnız Bakanlığın emirlerini yerine getirdiği, işverenlerle ve işçilerle meşgul olmadığı, birlikteki meslek kuı-

(Devamı 4 de)

Atina hadisesi için büyük miting yapıldı

Sendikalar Birliğinin de katıldığı mitingde hatipler, yapılan taşkınlıkların Spor âdabı ile telif edilemiyeceğini belirttiler

Atinadan dönen bir Sporcu "biz onları değil, onlar bizi ısırdılar. Damarlarımızdaki temiz kan kuduz olmamız önlendi„ dedi

Doğu Akdeniz dostluk kupası maçlarına iştirak eden milli futbol takımımızın Atinada karşılaştığı spor adap ve terbiyesi ile telifi imkânsız durumu protesto maksadiyle geçen perşembe günü büyük bir miting tertip edilmiştir.

Milli Türk Talebe Birliği, İşçi Sendikaları Birliği ve diğer bir çok teşekküllerin katıldıkları miting baştan sona kadar heyecanlı cereyan etmiş toplantılar sonunda binlerce genç, ihtiyar, işçi ve talebe kendilerine yakışır bir şekilde hiç bir hadiseye meydan vermeden dağılmışlardır.

Saat daha 15 de İnönü stad ve Taksim meydanını vatandaşlar doldurmuş bulunuyorlardı. Bu arda 5-6 bin kişilik bir grup Milli Türk Talebe Birliğinin "Sakarya şehitlerine„ ibaresini taşıyan çelenginde Sendikalar Birliğinin çelenginde onda olmak üzere Beyazıttan Taksime hareket etmiştir. Her iki birlik tarafından hazılanan levhalarda şunlar okunuyordu: "Celebi bayrağı Atinada spor dediğin„ "Dağda yıldız sahada Yunan„ "Sende mi Atinalı„ "Dünü ne çabuk unuttun„ v. s.

Taksim abidesinde Mehmet Sağlam isminde bir genç heyecanlı bir konuşma yapmış bir Yunanlının "Atina stadında Sakarya'nın intika mını alıyoruz„ şeklindeki sözlerine cevap vermiştir.

• Bilâhare İnönü stadına gidilmiş ve miting asıl burada başlamıştır. Milli Türk Talebe Birliği başkanının konuşmasını, Sendikalar Birliği adına Süreyya Birol'un konuşması takip etmiştir.

Daha sonra Atinadan dönen sporcular sıra ile mikrofon başına gelmişlerdir. Cihat Arman gayet vakur bir şekilde hâdiseyi anlatmıştır. Gündüz Kılıç ta şunları söylemiştir: "— Atinada onmuştumu zı buldık. Bulduklarımızı da bugün suratlarına tükürerek fırlatıyorum„

Sükeli de demiştir ki: "— Atinaya giderken iki büyük silâhımız vardı. Centilmenliğimiz ve ayaklarımız. Birinci silâhı hep kullandık. İkincisini İki maçta kullanabildik. Italyan maçında hakem müsaade etmedi„

Galatasaraylı Muzaffer de dedi ki: "— Bir kimseyi ısırmadık. Isırıldık. Fakat damarlarımızdaki temiz kan kuduz olmamızı önledi„

(Devamı 3 de)

Bir vatandaş sebepsiz yere ancak şu kadar ihmal edilebilir!

Bana müracaat eden bir işçi derdini şöyle anlattı:

"Ben Kayseri Bez Fabrikasında dokümcü ustası olarak çalışmaktayken bir sabah Ç. Sevelığına davet edildim. Reisicumhur hazretlerine hakaretten suçlu olduğum söylenerek ifademe müracaat edildi. İfademi verdim. Tekrar işime döndüğüm zaman fabrika idare memuru vazifeme son verildiğini söyleyerek fabrika müdürlüğünün imzasını havi bir tebliğatı inzalamamı istedi Tebliğat ayrıca gayıdı Yıldız yıldızı makamının ve C. Sevelığının emirleri gereğince işinize son verilmiştir... Bu şekilde bir yazıda işten çıkarılmamın yolsuz olduğunu ileri sürerek tebliğatı imzalamayacağımı bildirdim. C. Sevelığı hakkıatı bilirdim ve böyle bir suç işlemediğim kanaatine vararak İlâmın bir suretini de bana tebliğ etti. Ben bu İlâmla tekrar fabrikaya baş vurdum. Saat kartım verilerek İşe başlamama müsaade edildi. Fakat gün üç saat kadar İmzamı gördükten sonra bu defa bana bu İlâmı istediğini bildiler. Kendisine gittim. Bana ilk yazıyı göstererek vaziyetimde ne eslemiyecekleri bildiğinde İlâmda bulunan birkaç kurşun harcayarak Ankaraya Çalışma Bakanlığına gittim. Bu yol

(Devamı 2 de)

Gücenmecek yok

Bir cevap

Memsucat Sanayi Fabrikası müdürü Fuat Bezmen den aşağıdaki mektubu aldık:

18 Mayıs 949 tarih ve 52 sayılı ga zetenizde bir tezat bağlı altında neşrolunan İhsan Tarhanın mektubuna cevap olarak Matbuat Kanununun bu hususta ahkâmına tevfikan bu mektubumun ayni sütunlarda neşredilmesini rica ederim.

Mümaileyh Pamb Sendikası Yönetim Kurulu aralarından olup 15 Mayıs 949 pazar günü tevzi mülkafaatı için yapılan torene davet olunmadığından acı acı sızlanmaktadır. Halbuki:

1 — Fabrikamızın birinci işçi mümessili İrakli Cengiz o gün kendisini fabrikanın kapısının önünde

(Devamı 3 de)

Milletler arası çalışma konferansı

8 Haziranda Cenevrede yapılacak toplantıya işçi delegesi olarak Kemâl Erçetin iştirak edecek

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 8 Haziranda Cenevrede toplanacak olan konferansına Türkiye'yi temsilen gidecek işçi ve işveren delegesi seçimi sona ermiştir. Bu seçim için İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinden başka 5 sendika dahı olay göstermişti. Oy kullanma hak kı tanınan 28 işçi sendikası ve İki sendika birliği bu seçime katılmıştır. Ankarada yapılan tasnif geçen hafta bitmiştir. Tasnif neticesinde en çok oy alanı 9 olay arasıdarı Birliğinden başka 5 sendika dahı olay göstermişti. Oy kullanma hak kı tanınan 28 işçi sendikası ve İki sendika birliği bu seçime katılmıştır. Ankarada yapılan tasnif geçen hafta bitmiştir. Tasnif neticesinde en çok oy alanı 9 olay arasıdarı İstanbul Sellüz İşçileri Sendikası adayı Kemal Erçetin, Çalışma Bakanlığınca uygun görülerek İşçi delegesi olarak seçilmiştir.

Kemal Erçetin bugün İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Yönetim Kurulu ile görüşerek fikir teatisinde bulunacak ve cuma günü Türk delegasyonu ile Cenevreye mütevecihen İstanbuldan ayrılacaktır.

Kemal Erçetin'in Hal tercümesini kendi ağzından dinliyelim.

1926 senesinde İstanbulda dünyaya geldim. 1910 senesinden itibaren Fransanın Marsilya şehrinde ön dört sene ikâmet ve bu müddet zarfında Fransız okullarında ilk ve orta tahsilimi kemal etmiş bulunuyorum.

1926 senesinde Vatana döndüm. Ve askeri fabrikalarda intisab ederek Tüfek Fabrikasında vazife aldım.

1928 de memlekete daha faydalı olabilmek için kendi paramla Çekoslovakyaya giderek gündüzleri

(Devamı 3 de)

İşçiye ve İşverene sağlık öğütleri:

İŞ KAZALARI NASIL OLUR ve KORUNMA ÇARELERİ NELERDİR?

İş kazaları doğrum gerçek ve fili sebepleri, korunma çareleri mevzuunda fabrika hekimlerine, iş yerlerine ve hükûmete düşen şeyi ve hizmetleri, şimdiye kadar sırasiyle izaha çalıştık. Bu arada sakarlıktan söz açmak ve sakarlıkların anlaşılmasına dair bilgi vermek faydalı olacaktır.

Bir gurup işçinin sebep olduğu seri halindeki kazalar incelenecek olursa, gurubun içindeki bazı belli kimselerin yaptıkları kaza sayısının, ortalama her birinin hissesine düşenden fazla olduğu görülür. Bu gibi işçilere "kazaya istidatlı,, veya hak dilinde "sakar,, derler. Sakar işçileri tehlikeli işlerde kullanmak, muhtemel bir kazanın vukuunu adeta kolaylaştırmaktır. Çünkü kendilerine verilen işlere anormal tepkiler gösterdiklerinden "hasta,, sayılırlar. Bu bakımdan, devamlı surette fabrika hekimi,emniyet mühendisi ve ustabaşlarının müşterek kontroliyle seçilmelidirler.

Sakarlar geçici veya daimi olur. Geçici olanlar acemilik, yorgunluk veya her hangi bir hastalık neticesidir. Acemi işçiler mahir işçilere nisbetle çabuk yorulurlar ve bu sebepten çok kaza yaparlar. İşe başladıkları ilk zamanlarda, kazaya uğramaları tehlikesi fazladır. Bundan başka, işçinin genç ve bekâr bulunması, sorumluluk kaygusundan uzak olması ve fabrika hayatına benüz kendini uydurammaması, geçici sakarlıklara meydan vermektedir.

Daimî sakarlığın nisbeti, daha azdır. Bu gibiler yan ve mekelerinin artmasına rağmen, işe başladıklarından beri hep kaza yapmağa istidatlırdırlar. Bunların sinir yollarında ve ruh hallerinde bir bozukluk aramak gerektir.

Hangi tipten olursa olsun, sakar bir işçiler az verimli olanlardır. Bir takım maraz ve ruhi âmiller, korku ve heyecan halleri, dikkat ve hafıza zaafları, muhakeme ve irade bozuklukları yüzünden kaza yapmağa namzettirler. Bu suretle işlerine ve muhitlerine uyamazlar, gayritabiî tezahürler ve hareketler gösterirler.

Sakarlığın teşhisi, iş hekimlerini olduka meşgul etmiştir. Herhangi bir işçinin kaza yapar yapmaz sakarlığına hükmetmek doğru ve isabetli değildir. Bunun için muayyen bir gurup işçiler arasında belli zamanlarda meydana gelen kazaların, düzgün bir istatistiği tutulmalıdır. Böylelikle her işçiye ait ahıar düşen ortalama kaza sayısı teslit olunduktan sonra, vasati bir rakamla her işçinin belli zamanlarda işlediği kaza miktarı kıyaslanmalıdır. Eğer bir işçi belli zamanlarda hissesine düşen ortalama rakamdan, daha fazla kaza yapmışsa "sakar,, daha az yapmışsa "zeki,, sayılmalıdır. Fakat bir fabrikanın hemen bütün işçileri veya çoğunluğu eşit olarak aynı derecede kaza yapmışlarsa ve kazanın toplamı da vasatten fazla ise, o zaman bunun sebeplerini makinada veya çalışma usulündeki herhangi bir yanlışlıkta aramalıdır.

Küçük iş yerlerinde, istatistik'e başvurmadan kimin çok kaza yapmağa sebebiyet vergili anlaşılabilir. Lâkin büyük iş yerlerinde, kaza mevzuunda düzgün ve devamlı istatistiklere ihtiyaç vardır. Bu alanda aynı iş yapan işçiler bir gurupta sayılmalı. İşin tehlike genişliğine ve derinliğine göre, ameleyi guruplandırarak vasati almmalıdır.

Geçici sakarlık anlaşıldıktan sonra, tedaviyi az çok kabilse de; daimî sakarlığın teşhisi ve tedavisi, iş hekiminin olduka ciddî ve varifelerindendir. Başlangıçta tedbir almak, yani fabrikaya alınmak esnasinden gayet dikkatli olmak, uzvi ve bilhassa ruhi muayeneden geçirmek, daimî sakarlığın sayısını azaltmağa muvaffak olabilir.

Bahri ILHAN

Bir vatandaş sebepsiz yere bukadar ihmal edilebilir

(Baştarafı, 1 de)

sayın Bakanla konuştum. Ve bir dileğe verdim. Dileğcemi Kayseri Bölge Çalışma müdürlüğüne haber bu yurdular. Tekrar Kayseriye döndüm. Çalışma müdürü Abdullah Atal bana tazminatımı alıp çıkmak tan başka yapılacak bir şey olmadığını bildirdi. Kayseri noterliğinde sözüne bez fabrikasına çektiğim protestoda 27.4.949 tarihinde İş kanununun 13 ncü maddesi gereğince işime son verildiği, cevabi protestonun tebliği tarihinden 7 gün zarfında ikamet ettiğim evi tahliye etmediğim takdirde her gün için 3 lira üzerinden tazminat dâvası açılacağını bildirdi. Benim vazifeme 8.5.949 tarihinde son verilmişti. Cevabi protestoda 27.4.949 tarihi olarak gösterilmektedir. Evvelâ 13 ncü maddeye göre çıkarılmadığım halde bilâhare işe 13 ncü madde sokuldu. C. Savcılığına baş vurdum. Bir netice alamadım. Sağ olsunlar bu işteki yanlışlığı düzeltmek için mümkün olduğu kadar çalıştılar. Sayın fabrika müdürü Tarık İsmet Erden bana aynen şunları söyledi: (Evet bir haksızlığa kurban olduğunu biliyorum vicdanım suçlıyor, fakat yapacak bir şey yok. Tazminatınızı alıp gitmeniz sizin menfaatınız iktizasdır.)

Tekrar C Savcılığına baş vurdum beni ihbar edenin isminin verilmesini istedim. Dileğem fabrika müdürlüğüne havale edildi. Aradan 12 gün geçmesine rağmen fabrika henüz cevap vermiş değildir.

Çoluk çocuğumla hakazı olarak sefalet içine fırlatılmamın ne derecede kadar doğru olacağının takdirine sizlere bırakıyorum. Burada şühdamın mahrurlu ise başka bir fabrikaya nakledebilirler. Bu hususta gerekli makamların nazarı dikkatine arzedecegini umarım.

Bilâhare yaptığım tahkikatla bu işçinin anlattıklarının tamamen doğru olduğu kanaatine vardım. Çalışma Bakanlığının ve S. Bank umum müdürlüğünün nazarı dikkatlerine arz eylerim.

Kayseri Muhabiri
Vedat BAYDAR

İzmir Pamuklu mensucat işçileri sendikasının örnek bir faaliyeti

Sendika işçi evleri için arsa temin ett

İzmir Pamuklu mensucat işçileri Sendikası örnek bir çalışma göstermektedir. Sendikanın yıllık kongresinde yüzlerden bazıları sendikanın daha müsbet faaliyetler göstermesi icabettiğini ileri sürerek meselâ işçiyi meskân ile ayrılmasına hususunda çalışılmasını istemişler di. Bu dilekler üzerinde çalışan sendika yönetim kurulu müsbet bir netice elde etmiş sayılabilir. Belediye Başkanı Reşat Leblebicioğlunun işçi dâvasına karşı gösterdiği meskeni için bir yer ayrılmasını istiyen sendika yönetim kurulu 1 o temsilcilerine Belediye Başkanı dileklerinin şehir meclisinde karara bağlandığını ve Halkapınar istasyonunun Doğu Güneyindeki arsaların şöhir plânında işçi evleri için ayrıldığını bildirmiştir.

Bu müsbet faaliyet sendika muhitinde oldugu kadar umumi efkârda da alâka ile karşılanmıştır. Belediye Başkanı Reşat Leblebicioğlu yakın ilgi de memnuniyet uyandırmıştır.

Ekrem Edip

Mensucat santral fabrikasında işçi mümessilliği seçim

Mensucat Santral Fabrikasında işçi mümessili seçimi 25 Mayıs çarşamba günü yapılmıştır. Bilhassa olgunluk içerisinde cereyan eden bu seçim sonunda azalı mümessillikleri 368 oyla Hakkı Cengiz, 274 oyla Abdülrezzak Mertol, 241 oyla Talât Örs ve 198 oyla Salâhattin Yayın seçilmişlerdir. Ancıca yedek mümessil olarak ta Hıfzı Alişan, Rıdvan Altay, Emin Kocaman, Hamit Metinok Şeref Kılıç, İsmail Köseoğlu, Naci Ulupınar ve Kenan Harar seçilmişlerdir.

Baş mümessil olarak seçilen Hakkı Cengiz fasılasın olarak dokuz sebnedenberi bu vazifede çalışmakta ve seçimlerde daima en fazla oy almaktadır.

Hakkı Cengize ve diğer arkadaşlarına muvaffakiyetler temenni ederiz.

Yunus çimento fabrikası işçileri sendikası ana tüzüğü

Sendikanın adı

Madde 1 — Yunus Çimento işçileri adı ile bir sendika kurulmuştur.

Sendikanın Yeri

Madde 2 — Sendikanın merkezi Yunus mevkiindedir. (Muvakkaten Karlıal rıhtım caddesi No: 69 binadadır.)

Sendikanın amacı

Madde 3 — Sendikanın amacı, üyelerinin hak ve menfaatlarini korumak, mevcut kanunlar dairesinde ikisadi, içtimai, medeni seviyelerinin yükselmesine çalışmak ve üyeleri arasında tenasül ve her türlü yardımlaşmayı sağlamak ve üyelerini mahkeme devlet dairesi, özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmektir.

Kurucular

Madde 4 — 1) Yusuf Bulay, demirci ustası, 1298 doğumlu Türk uyruğu Pendik sapak bağları No: 12 de.

2) Mustafa Güven, Tornacı ustası 1330 doğumlu Türk uyruğu, Mahçumi şerif aralık No: 6 de.

3) Sevket Kırman tornacı ustası 1324 doğumlu Türk uyruğu, Kara Cumhuriyet caddesi No: 14 de.

4) Hüseyin Türkler, tornacı ustası 1327 doğumlu Türk uyruğu, Pendik Ankara caddesi No: 133 de.

5) Mustafa Sabri Arıcan, cuvalcı ustası, 1313 doğumlu Türk uyruğu, Fevzi çakmak sokak No: 12 de.

6) Mehmet Erbay, lakele çırağı 1317 doğumlu Türk uyruğu, Pendik Lâle sokak No: 6 da.

7) Bahri Özdemir, İmalât servisde, yardımcı, Türk uyruğu, Pendik 17 Nisan caddesi No: 66 da. 1340 Doğumlu.

8) Şaban Aksu, Sevkiyat Pendik Türk uyruğu, Kartal doğan sokak No: 28 de. 1306 doğumlu.

Hürbilek'in Edebî Romanı

Yazan:
Mustafa MEFHAR

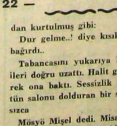

— No. 22 —

Başını arap kadınlarında görülen altınince bir taç süslüyordu. Tepesinden topuklarına kadar sırma işleli bir elvan örtülmüştü. Sol elle ehremin iki ucunu önünde birleştirmişti. Belden yukarısı omuzlara doğru kayarak sırma işlemeli, pul, ipek biluzunu meydana çıkarmıştı.

Parlak kestane rekli saçları ehramın kenarlarından fışkırmıştı. Kesmesi o kadar tabiî ve canlı idi ki yalnız güzelinde daha çocukça ve daha masumca bir şekil verdi. Her halde üç - dört sene evvel yapılmıştı. Yıkık bir duvara dayanmışken elini önünde duran uzun bir ağacın üzerine koymuştu.. Biraz sağa eğilmiş ve gülümsemişti. Bal rengi gözler bir itiraz ile karşırıca bakıyorlar arasından ona bakıyordu. O kadar dalmıştı ki her şeyi unutmuştu. Nerede bulunduğunu, onuya ne geldiğini bile; elektriği tutan elinin nasıl bir şeyin dandalğını hissettiğini. Ve bu hal onu kendisine getirtti. Dalağı elem dan dikkesterk uyandı. Ağlıyordu. Ne adar zamandanberi bu vaziyet te bulunduğunun farkında değil idi. Etrafta bir aydınlık vardı. Kendi fenerinden başka bir ışık sahnesi aydınlatmıştı. Hayretle sağına sağ tarafına şak bakdıgini farketti. Bu emi sağa çevirdi, olduğu yerde cilvilemiş gibi kaldı. Salonun açık kapısı önünde iki kişi duruyordu.

Bir kız bir erkek. Kız elinde bir şamdan tutuyordu ve şık ondan geliyordu. Erkeğin elinde ise pırıl pırıl yanan bir brovnik vardı. Şaşkın şaşkın onya sonuna aşırdı. Lâpet ve Müşel... Bunlar ne zaman gelmişlerdi burayı, Nasıl olmuştu da aydınlığın farkına varmamıştım. Bulunduğu yerde kıpırdanmadan hiçbir şey söylemeden duruyordu. Yüzünün bütün hatlarıyle gerilmişti. Dişlerini birbirine geçecekmiş gibi sıkıyordu. Karşısında duranlara baktı, ikisi de taşsarı idi. Küçük, elinde bir tabanca bulundurmasına rağmen titriyordu. Ağır.. Ağır onlara doğru ilerliyordu. Once kıpırdamıyorlardı iyice yanlarına yaklaşın ca bir adım geri çekildiler... Küçük fransızca, birden bir yükün altından kurtulmuş gibi:

Dur gelme..! diye kısık bir sesle bağırdı..

Tabancasını yukarıya kaldırarak ileri doğru uzattı. Halil gülümseyerek ona bakıı. Sessizlik içinde bütün salonu dolduran bir sesle fransızca

Müsyö Müşel dedi. Misafirlerinizi ne zamandanberi bu şekilde karşılıyorsunuz?.

Her halde İngiliz dostlarınız geldikten sonra olacak..

Müşel bir an şaşkınlık geçirdi. İçinin biraz evvel duyduğu korkunun yerine alınan heyecanla kalbi aksülameli olan çarpmağa başladı. Birkaç saniye yüzbaşının yüzüne sırtundaki köylü elbiselerine şaşkın şaşkın baka kaldı. Elinden tabanca düştü baka kaldı. Elindeki tabancayı bıraktı. Halidin iki elini sımsıkı yakıladı.

— Yüzbaşı sizmisiniz?. Fakat sizin kordonlu elbiseleriniz nerede? Ya bu sırtınızda pis elbiseler ne?... Ha... Anladım. İngilizlerin arasından geçip buraya kadar gelebilmek için bunları giymiş degil mi?. Elbiselerinizde kan lekeleri var. Yoksa yaralı mısınız?.. Halil yalnız.

— Hayır.. dedi. O devam etti..

— Bilseniz geldiğinize ne kadar sevindim hep söylüyordum. Yüzbaşı bize vedâ etmeden gittmezdi. Mu hakak fırsat bulamamıştır. İngilizleri hiç sevmiyorum. Onlar çok soğuk insanlar. General Consonun bir yaveri var. Görseniz ne kadar çirkin. Kibirli bir adam. Size benzemesine imkân mı var. Her sabah bahçede jimnastik yapıyor. Dedim ki:

(Siz bizde misafir olan Türk generalinin yaverini görseydinis Yüzbaşı Halil.

(Beş kişinin kaldıramadığı taşı yalnız kaldırırdı.

(— Sen Türkleri İngilizlerden çok mu seviyorsun? dedi.

(— Evet dedim.

Bana dardı. Ben de:

(— Türkler yine buraya gelecekler dedim.)

Artık benimle konuşmuyor.

Halil çocuğu dinlerken arada bir rada Lizeti tetikik ediyerdu. Gözlerinin rengi de sararmıştı, pek heyecanlı olduğu belli idi. Hiçbir şey söylemiyor, ileride bir hakiyle karşılaşacak ya da kendisini sinirlendiren Müşel'in saçlarını okşadı.

— İşte dedi. Ben de onun için size veda geldim. Fakat matmazel Lizet geldiğime memnun olmamış görünüyor. Müşel hemen okşamıyor.

— Lizet dedi, Niçin konuşmuyorsun?, niçin bana gittiğime sevindin de benim kadar üzülüyorsun zannediyordum.. Halil.

— Sen yanılıyorsun küçük dedi. Ben eminim ki bizim gittiğimizden senden başka sevinmemiştir. Tabiî bu İngiliz ustabaşı gittiğinden dolayı kadar sevinmiş de olabilir. Her halde burada olan bütün ecnebiler de tertip ediyorlar. Ustabaşı Consonun yaveriyim yakışıklı çok güzel dans bilen bir adamdır. Bu doğunun ışıltısı. Onları iki gün evvel Lizetin dansettiği geceye davet ettiyorlar. Sizlerden ne ilk defa konuştu.

(Devam ediyor)

İş anlaşmamazlıklarının hallı

Yazan : Sabahattin BAŞBUĞ

İş verenle işçi arasında vaki olacak anlaşmazlıkların hallı 3008 sayılı iş kanunumuzla nizamlanmıştır Kanun 72 inci maddeden 90 inci madde dayanarak bu kanun fasline "Grev ve Lokavt yasağı ve iş ihtilaflarının hallı„ ne ayırmıştır. Biz burada grev ve lokavt mevzularını muteakip yazılarımıza bırakıp, bugün hakkımızda iş anlaşmazlıklarının hallı hakkında sayın okuyucularımıza kısa, toplu bir bilgi vermeğe çalışacağız.

İş kanunumuz, iş ihtilâflarını iki şekilde kabul eder: Topluluklu iş ihtilâfı ve tek iş ihtilâfı. Kanunun dahilne uyarak bu iki şekli şöyle tarif edebiliriz: (Madde 77) Mer'i iş şartlarının hepsi yahut bir veya bir kaçı veya bunların tatbik tarzı ve usulleri hakkında, her hangi bir iş yerindeki umumi işçi sayısının, 10 kişiden az olmamak üzere, beşte birt kadar işçi ile işveren arasında çıkan anlaşmazlığa: "Topluluk ihtilâfı„ ve ayrı ayrı işçilerin kendi hak ve menfaatleri için iş yerenle aralarında çıkan ihtilâfa da: "Tek başlı iş ihtilâfı„ denir.

Görülüyor ki, topluluklu iş ihtilâflarının kanunun tarifine uyabilmesi: için iş yerindeki işçi sayısının en az beşte biri-ki bu nisbet on işçiden daha az olamaz - ile iş veren arasında olması lâzımdır.

Gerek tek başlı ve gerek topluluklu ihtilâflarda iş verenle bütün işçiler değil, işçilerin kendi aralarından seçtikleri ve iş yerinin hacmine göre 2-5 işçilik işçi mümessilleri hey'eti müzakerelerde bulunur.

Tek başlı iş ihtilâflarında işçi ile iş verenin uzlaştırılması işçi mümessillerinin aracılığı ile olur. Bu şekilde uzlaşma kabil olmazsa mahkemeye "başvurulabilir„. Kanun tabiri ile "mahkemeye başvurulabilir„ demektedir. Bununla kanaatimizce; iki tarafın bir üçüncü şahsın hakemliğine müracaat edilerek onun kararına kabul edeceklerini, kararlaştırabilecekleri gibi diğer bir uzlaştırma şekline de kanunun cevaz verdiğini anlamak icap eder.

Topluluklu iş ihtilâflarında işçi mümessilleri ile işveren arasında ittifakla bir karara varılırsa, karar bütün işçilerin görebilecekleri bir yere asılır. 10 kişiden az olmayan beşte bir işçi bu karara itiraz edebe - ki bu itiraz müddeti karar asıldıktan sonra gelen ikinci iş günü akşamına kadardır - Bu itiraz aramadan 24 saat içinde ilgili makama gönderilir. İlgili makam en geç 6 iş günü içinde anlaşmağlığın çıktığı işyerinde bir memur gönderir. Memur işçi mümessilleri ile bir uzlaşma yolu bulmağa çalışır. Toplantıda ittifak ittifakla hallonursa bir zabıt tutularak müzakereye iştirak edenlerin hepsine imza ettirilir. Bir nüshası da iş yerine asılır. Mesele böyleco halloluunmuş bulunur.

Fakat, anlaşmazlık neticelenmezse keyfiyet Valiliğe bildirilir. Valilik üç iş günü içinde "İş ihtilâfları hakem kurulunu„ toplantıya çağırır. Hekem kurulu valinin başkanlığında beş kişiden mürekkeptir. Kurul, işçi mümessilleriyle işvereni dinler. Gerekirse işçilerden ve diğerlerden şahit, bilirkişi çağırır; daha gensiş bilgi edirmeğe çalışır Kanun burada da çok isabetli bir görüşle hakem kurulu karşısına işçi ve işveren yerine onların vekil veya avukatlarının kendilerini temsile müsaade etmiştir. İsabetlidir dedik. Çünkü işveren ekseriyetle daha zengin olduğundan o hakkını gerektiği gibi müdafaa edebilirken böyle bir vekil tutmağa gücü yetmiyecek olan işçi, akibetini sadece mümessillerin belâgatine terketmiş olacaktı.

İş ihtilâfları hakem kurulunun kararı taraflarca beğenilmezse, bu nun da itirazı müddeti 12 iş günüdür. Bu zaman içinde vaziye itiraz dilekçesi verilmişse valilik en geç 48 saat içinde kendinde mevcut bu işe ait bütün evraklı kendi dü şünecelerini bildirir bir raporla birlikte Çalışma Bakanlığına bildirir.

Çalışma Bakanlığı dosyayı aldığından itibaren 8 iş günü içinde (İş ihtilâfları yüksek hakem kurulu) nu teşkil ettirerek meseleyi incelettirir. Bu kurul 7-9 kişden terekkip eder.

Yüksek hakem kurul anlaşmazlığı evrak üzerinden inceler Yani ne işçi ve mümessilleri ne de yüksek yüksek hakem kuruluna gerekmez. Bu kurulun vereceği kararlar kesindir. Münasip göreceği vasıtalarla illân eder. Alâkalılarla yazılarla bildirildiğinin ertesi gününden itibaren de o iş yerinde tatbik olunur.

İş kanununumuz, işçilerin iş anlaşmazlıklarını hal yolunda vereceleri bütün dilekçeleri pul parasından muaf tutmuştur.

Yazımızı bitirirken şunu da ilave edelim Anlaşmazlığın hangi safhasında olursa olsun katlıyen kazanan kararın üzerinden en az 26 hafta geçmedikçe ayrı mevzuda ikinci bir "Topluluklu iş ihtilâfı çıkarılamaz.

Sabahattin Başbuğ

Milletler arası çalışma konferanı

(Başterafı 1 de)

askeri fabrikalarda çalışıp geceleri sanat okuluna devamla teknik sahada bilgilerimi arttırırken Bu ara da Fransızcadan başka Alman ve Çekoslovak lisanlarını da öğrenmiş oldum.

1931 de askeri vazifemi ifa maksadiyle memlekete aydet ettim. Ve askeriliğim esnasında Ankara Demiryolu Bölüğü Atölyesinde şef olarak bulundum. Terhisimi müteakip Müteahhit Saffet Lütfü beyin hizmetine girerek ona ait makine işlerini idare ettim ve ondan sonra Avrupa'ya gönderildim.

Müteahhidin işlerinin hitamında, Sümerbanka müracaatla İzmit Selüloz Sanayii Müessesesinde vazife almım.

1937 senesinde kağıtçılık ihtisasımı arttırmak üzere Almanyada Altenburg Okuluna gönderildim.

1939 da Almanyadan avdetimden beri Selüloz Sanayii Müessesesinde İş Kanununa tâbi ustabaşı olarak çalışmaktayım.

Fransızca ve Almancayı ana lisanı gibi tekellüm; ifade ve tahrir kudretini haizim. İlâve olarak da Çekoslavak lisanını da oldukça kuvvetli bilmekteyim.»

Öğrendiğimize göre, Çalışma Bakanlığı, 8 Haziranda Cenevrede top lanacak olan Milletlerarası Otuz İkinci Çalışma Konferansına iş verenler adına katılacak delegeyi de tesbit etmiştir. Bakanlığın seçtiği delege, İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasının gösterdiği namzedlerden İlhami Nafiz Pamir'dir. Bu zat, İzmiçreye hareketinden önce, Ticaret Odasında işverenlerle bir görüşme yaparak, onların fikirlerini alacaktır.

Delegelere iyi yolculuklar ve başarılar dileriz.

Bomonti bira fabrikasında i şçi mümessilliği seçimi

Yapılan seçimlerde baş mümessilliği Seyfi Demirsoy kazandı

Bomonti Bira fabrikasında işçi mümessilliği seçimleri yapılmış ve yapılan tasnif sonunda aşağıdaki kimselerin mümessil olarak seçildikleri anlaşılmıştır.

Asıl mümessilliklere, 297 oyla Seyfi Demirsoy, 190 oyla Nizamettin Yalçınkaya, 138 oyla Recep Bükerman, 138 oyla Şükrü Şenyılmaz.

Yedek üyeliklere de Ahmet Yavaşar, Hamdi Dizel, Ahmet Ulusoy, Şefik Demirci, Hasan Çiftçi seçilmişlerdir.

Atina hadisesi

(Başterafı 1 de)

Futbolcularden sonra dünya şampiyonu Celâl Atik'ten gelen bir mektup okundu. Celâl diyordu ki: "İntikamımızı bize bırakın selâmlar...»

Bu sözler stadı coşturdu. Tesadüfen tribünlerde bulunan Celâl ile Nasuh Akar alkışlar arasında ve omuzlarda mikrofon başına getirildi. İkisi de intikamı mündere alacaklarını ifade ettiler.

Toplantı hâdisesiz dağıldı.

Çukurova Fabrikaları İşçiler sendikalarının yıllık kongresi yapıldı

Başkanlığa yine Mehmet Orum seçildi

Tarsus (Özel) — 21.5.949 cumartesi günü Tarsus — Mersin Çukurova Fabrikaları İşçi Sendikası yıllık kongresini yaptı.

Toplantıya (250) üye iştirak etti. Kongreyi sendika başkanı Mehmet Orun bir konuşma ile açtı. Kurulu'uşundan beri sendikanın yapmış olduğu işleri ve sosyal yardımları belirtti.

Bundan sonra kongre başkanı seçilmine geçildi ve üyelerden Mahmut akman başkanlığa, Ali Kopuk ve Cafer Onsoy zabıt kâtipliğine ittifakla seçildiler.

Mahmut Akmanın idaresinde başlayan kongrede ilk sözü Rahmi Benli almış, heyecanlı bir ifade ile bazı sendika azalarını şiddetle tenkit etmiştir.

Tenkit edilen azaların (ayrı fahalleri yüzünden sendikanın bu yuk başarılar temin edemediğini söyleyen Rahmi Benli sözü yapılan hatalara intikal ettırmiş ve bu azaların af edilmesi neticesi zaptı raptın bozulacağı şeklinde tefsir etmiştir.

Bundan başka başkan başka söz isteyen olur olmadığını sormuş ve üyelerden Şevket söz istemiştir.

Şevket birçok emekli ve muhtaç işçilere yasa verilmesini teklif etmiş ve hayat şartlarının çok ağır olması dolayısiyle az yevmiyeli işçilere bu miktar zam yapılmasını arzu ettiğini söylemiş ve bu talep ekseriyet tarafından şiddetle alkışlanmak kabul edilmiştir.

Daha birçok üyeler bazı talepleride bulurmuşlar ve bu talepler de makbul bulunduğundan gereği için zapta alınmıştır. Bilâhare seçime geçilmiş ve neticede sendika başkanlığına yine eski başkan Mehmet Orun seçilmiştir. Sıra ile genel sekreterliğe Osman Bilgiç, veznedarlığa Hasan Ekiş, muhasebeciliğe Ali Kopuk, kültür kâtipliğine Mustafa Gezer, teşkilâta Duran Öztunç seçilmişlerdir.

Bircevap

(Başterafı 1 de)

görüp davet etmiştir. Bu davetli kalbul etmeyen Hüsan Tarhan nedeni şikâyet etmek lüzumunu hissetmiştir.

2 — Fatih - Eminönü Sendikası Yönetim Kurulu azalarından bu kişi o gün fabrikada davetliler arasında bulunuyorlardı.

3 — 17 Sendikasın Birlik reisi olan sendikaları ve bütün yönetim Kurulu azalarını temsilen fabrikada davetliler arasında idi.

Ihsan Tarhan bu şikayette bulunmakla gütlüğü fikir iş karıştırmak ve tesalı karıştırmak suretiyle işçilerle aramı açmaktır. Buna muvaffak olmak için hakiki sebepler bulması lâzımdır. Bede bir fe salçının Yönetim Kurulu tekrar seçilişine teessüf ederim.

Hulûsi Oral ın gazetemize beyanatı

(Başterafı 1 de)

rezi işverenden alınacaktır.

5 — Ağır işyeler için Çalışma Bakanlığı ile Sosyal Yardım Bakanlığının hazırlıyacakları bir nizamnameye gereğince pirimleri arttırılmak suretiyle tekaütlük müddetleri 60 yaşından 50 yaşına indirilmiştir. Bu nizamnamede kanunun kabulünden en geç 6 ay içinde çıkarılacaktır.

6 — Kadın işçiler içinde bir istisnai hüküm konmuştur. 5 yıl çalışmış ve pirim ödemiş işçi kadın evlenerek ayrılmak isteği takdirde ödediği pirim aynen kendisine lade edilir. Bir zaman sonra tekrar işine dönmek isterse aldığı pirimi i- ade etmek şartiyle 5 yıl ve yuvasında geçirdiği müddeti tekaütlük müddetine sayılır.»

Hafta tatili kanunu tasarısının ne zaman Meclise verileceği hakkindaki sorunuza:

Kanun tasarısı Çalışma Komisyonuna geldi. Tiraf edeyim ki bu biraz zor. Fakat bana başka bir hal çaresi arıyoruz. Meselâ senelik ücretli izin olarak tasarıyı Meclise arzetmemiz ihtimal dahilindedir, dedi ve devam etti:

«İş mahkemeleri kanunu adalet encümenindedir. Ekim ayında kanun halinde Meclisde çıkacaktır.

İş kanununun bu maddelerini tadil ve ek yapılmalı kanun tasarısı komisyonundadır. Bilhassa 32 nci maddesi işçye yeni birçok haklar tanımaktadır. Meselâ: Üzret tâyini muntakıla ayrılmakdadır. Her mıntıka kendi hayat endeksine göre işçi ücretini tâyin edecektir. 13 ve 16 nı maddeleri üzerinde de hassasiyetle durmaktayız.»

5018 sayılı Sendikalar kanunu hakkındaki fikirlerini sorduğum sayın sonu -Maalesef Sendikalar kanunu mutekâmil olmadığını sözü ürtü söyorum, dedi.

Sendika başkan ve idarecilerinin işçi haklarını işveren nezdinde cesaretle müdafaa edebilmeleri için iş yerinde bu konuşmalarda aynı mertebeye çıkacak maddeleri de iş kanununda bulacaksınız» dediler.

4772 sayılı kanun hakkında düşüncelerini anlatırken bilhassa iş kazalarını müteakip 3 gün pirim ödenmemesini hayatı bulduğunu söyleyen sayın sözlüye daha fazla yormamak için müsaadelerini dile ederek ayrıldım.

Vedat BAYDAR

İş ve İşçi Bulma Kurumu

İş ve İşçi Arayanlar

İş, yahut işçi arıyorsan İş ve İşçi Bulma Kurumu şubelerine müracaat et. Bu şubeler sizin paranızı yerine getirir.

KURUMUN ŞUBELERİ

	Telefon No.		Telefon No.
Ankara Md.	13686	İzmir Md.	4842
İstanbul Ajanlığı	21942	Adana Md.	1152
İstanbul Md.	41367	Konya Md.	
Üsküdar kolu		Bursa Md.	1963
Eyüp kolu		Eskişehir Md.	
Bakırköy K. H. dan	104	Trabzon Md.	110
Beşiktaş kolu	81849	Samsun Md.	340

HÜRRİLEK
HAFTALIK GAZETE
Sahibi: İ. İ. S. Birliği

Yazı işlerini fiilen idare eden : Sabahattin Selek

Basıldığı yer: Kenan KUTAY Matbaası İstanbul

SPOR

Tekel Fabrikaları Turnuvası bitti

Bira takımı birinci, tamir atölyesi ikinci oldu

Şampiyon bira takımı son maçını kaybetti

Tekel fabrika ve müesseseleri arasında tertiplenen futbol maçlarına cumartesi günü de yine Galatasaray stadında devam edildi. Pazartesi günü yapılan maçlarla yurnuva bitti ve Bira takımı şampiyon oldu. Cumartesi günü ilk maç Kutu ile tamir atelyesi arasında yapıldı.

Oyuna 15.30 da hakem Saim Kaur idaresinde her iki takım da eski kadrolariyle başladı. İlk dakikalar karşılıklı akınlara geçti. 20 ci dakikada Burhan ik Kutu golünü attı. Bundan sonra tamir atelyesi çok çalıştıysa da neticeyi değiştiremedi. Devre de 1 - 0 Kutunun lehine bitti.

İkinci devre karşılıklı akınlarla başladı. 38 dakikada Salâhattin zor bir durumda olmasına rağmen T. atelyesinin beraberlik golünü yaptı. Biraz sonra oyun da 1 - 1 berabere bitti.

İkinci maç Bira ile Depolar arasında idi.

Hakem Baki Apaydın'ın idaresinde 17,15 de Bira tamamen değişik, Depolar aynı kadrolariyle sahaya çıktılar. Depoluların ayağı ile oyuna başlandı. 15 inci dakikada Biralılar İbrahimin ayağı ile bir gol kazandılar. Bunu takiben Nafiz D. 44 ikinci golü de attı ve biraz sonra da devre 2-0 Biranın lehine bitti.

İkinci devre her iki takım da neticeyi değiştirmek için çok çalıştı. Fakat oyun böylece 2-0 Biranın galibiyeti ile bitti.

Bu hafta yapılan maçlarda Tekel müessese ve fabrikaları arasında tertiplenmiş olan futbol turnuvası bitmiş ve neticede Bira takımı 16 puvanla birinci, Tamir atelyesi 13 puvanla ikinci, Depolar 12 puvanla üçüncü olmuşlardır.

Tekel futbol maçlarından sonra!..

Bu ne perhiz, bu ne lâhna turşusu

13-5-949 perşembe günü başlayan Tekel fabrika ve müesseseleri arası futbol maçları, bukere şükür hastanelere lüzum kalmadan sona erdi.

Bu ne teşkilât, bu ne intizam, bu ne disiplin!

Zannederim Tekelin de bir spor teşkilâtı var ve bu teşkilâta ayrılmış bir de tahsisatı olsa gerek.

Binlerce lira ile alınan bu malzemeleri gelip Mecidiyeköyü topraklarında seyretmek doğru bir iş olur muydu acaba?

Spor ilk evvelâ disiplinle başlar. Kulüpleri ele alalım, bu disiplini idame ettirecek idare heyeti lâzım olan direktifi federasyondan alır.

Tekelde de bir çok fabrika takımları mevcut, bu takımlarla meşgul olan bir de heyetleri var, bu heyetler, Müdüriyette spor teşkilâtı ile uğraşanlardan direktif alıyorlar mı? Alıyorlarsa aldıkları direktif bu mu?

Koyun sürüsünü dahi çimene başıboş salmazlar. Hiç olmazsa başlarında bir çoban bulunur.

Mecidiyeköyü sahasını gözünüzün önüne getirin, Allahın sıcağı:

— Mehmet Kutu geldi mi?

— Yok yahu onlar Şerefe gitmişler!

— Maç Şereftemi Mecidiyeköyünde mi?

— Hasan Bira da geldi!

Doğruca tabiatın yaratmış olduğu çimen soyunma odalarına, soyunuyorlar, kimi paçasını çekerek, kimi ayakkabısını bağlayarak, hakemin düdüğü ile sahaya koşuyorlar. Hakem çoluk çocuktan mürekkep iki şahsı taçment olarak yanına aldıktan sonra ateş! Haydi hücum, emriyle maça başlıyor. İki taraf oyuncuları sille tokat birbirine giriyorlar. Zavallı hakem bu ara gol veriyor, biraz sonra kararından dönerek ofsayt gösteriyor. Nasıl göstermesin. Dışarda dayak var. Tehdidin bini bir para. Tribünlerde her fabrika seyircileri kümeler halinde siper almışlar, kimi arkadaşlarını küfürle teşyi, kimi de birbirine karşı süngüye kalkıyorlar.

Bu iş, iskemle üstünde oturup, masada kâğıt hesaplamaya benzemez kanaatindeyiz. Adım adım takıp etmek lâzımdır.

— Niçin Tekel spor komitesinden bir kişi (Spor komitesi demiyorum) gelip te bu maçları yakından takip etmedi?

Öyle ya bu sıcak havada kim gelecek oralara kadar.

— Niçin kimse gelip te, her halde para ile tutulan stadta oyuncuların kulüp odalarında soyunup, duşlarında yahut musluklarında yıkanıp yıkanmadığını tetkike zahmet buyurmadılar.

Tabiî, para cepten değil, Tekel kasasından çıkıyor, kime ne!

Spor bu şekilde yürümez. Bunu ya yakından takip etmeli, yahutta tamamen ortadan kaldırmalı.

Şayet diğer branştaki, karşılaşmalar da bu şekilde olursa, yazık çocukların çalışmalarına.

Bence, bugünkü duruma göre, Tekelde spor varsa idareci yok, idareci varsa spor yok!

Bu ne pehriz, bu ne lâhna turşusu..

Yedi iş verene cevap

(Baştarafı 1 de)

rullarının hiç bir işe yaramadığı söylenmiş, işverenlerin müstakil bir teşekküle bağlanması zamanı geldiği yatırlatılmıştır.,,

Yukardaki ifadeden anlaşılan mâna açıktır. Sanayi Birliği ve onun mensupları sendikalardan şikâyetçidirler, Sendikaların işlerini aksattığını iddia etmektedirler. Bu hususta malûmatına müracaat ettiğimiz Sanayi Birliğinden İhsan Altıok aynen şunları söylemiştir:

"— Gazetedeki yazıyı ben de okudum. Şikâyetçi 7 kişidir. Halbuki Birliğin mevcudu 700 ü mütecavizdir. Bu vaziyette şikâyet Sanayi Birliğimize mal edilemez.

Bizler bu şikâyetler hilâfına sendikaların çalışmasında ve gelişmelerinde hem işçi, hem de işverenler lehine faydalar mülâhaza ediyor ve bunun için elimizden gelen yardımı esirgemiyoruz. Sendikaların çalışmasında hiç bir işvereni mutazarrır edecek bir durum da mevcut değildir. Sendikalar Birliği ile Sanayi Birliği arasında "anlaşma ve uzlaştırma kurulu,, adiyle bir teşekkül vücuda getirilmiş ve bu teşekkül faydalı işler de başarmıştır. Bu da gösteriyor ki Sendikalarla ihtilâfımız değil, ittifakımız mevcuttur.,,

Diğer taraftan Sendikalar Birliği Başkanı Zühtü Tetey'de demiştir ki: "— Bay İhsan Altıok'un fikirlerine aynen iştirak edeceğim. Şimdi beraberce "anlaşma ve uzlaştıma kurulu,, toplantısından çıktık. Her hangi bir kimsenin şikâyeti varsa onun mercii gazete sütunları olmaktan önce uzlaştırma kurulu olmalıydı. Binaenaleyh böyle söylentilerin hüsnüniyetinden emin değiliz.,,

Durumu en selâhiyetli kimseler ağzı ile açıklamış bulunuyoruz. Bu vesile ile şurasını belirtelim ki şahsı hırs ve tamah ile ağzına geleni söyleyip aklından geçeni tatbike yeltenenlere pek kıymet vermek niyetinde değiliz.

Yunus Çimento fabrikası işçileri sendikası ana tüzüğü

(Baştarafı 2 de)

Girme ve Çıkma

Madde 5 — Sendikaya girme ve çıkma şartları şunlardır:

A) 18 Yaşını bitirmiş bulunmak.

B) Türk uyruğunda bulunmak.

C) Haysiyet veya namusu mühil veya ağır hapsi müstelzim her suçtan sanık ve hüküm giymiş bulunmamak ve memleketin yüksek menfaatlerini ihlale saik fikir ve hareketlerle şöhretli olmamak.

D) Fi'ilen Anadolu Çimentoları Türk Anonim Şirketinin iş yerlerinde işçi bulunmak.

E) Kuruluş amacını açıklayan, beyannamede ve bu tüzükle ona bağlı dahili talimatnamede gösterilen hususlara uygun harekette bulunmağı kabul etmek.

Madde 6 — Aşağıda yazılı hallerde üyeler sendikadan çıkarılır:

A) Yabacı bir devletin siyasetine, propagandasına, fikir veya kanaatinin yayımına veya gerçekleştirilmesine alet olanlar.

B) İş kanununun 1 nci maddesinde yazılı işçi vasfını devamlı surette kaybedenler.

C) Millî menfaatlere ve milliyetçiliğe aykırı hareket edenler.

D) Bu tüzük ve buna bağlı dahili talimatname hükümlerine müsterimen riayte etmiyenler.

E) Sendikaya vermeği taahhüt ettiği aidatı özürsüz olarak arka arkaya üç ay vermeyenler.

F) İşçilik şeref ve haysiyetini kıran fiillerde bulunanlar.

G) Giriş şartlarını gösteren 5 nci maddenin B, C, D, fıkralarındaki durumlarını kaybedenler.

H) Sendikadan ayrılmak istediğini yazı ile bildirenler (Medeni kanunun 63 maddesi mucibince üye, istifa tarihinden itibaren 6 ay geçmeden sendikadan ayrılmış sayılmaz.)

Madde 7 — 6 ncı maddenin B ve [illegible] fıkralarına göre sendikadan ayrılanlar isterlerse sendikaya ait yardımlaşma sandık ve tesisleri ile ilgilerini devam ettirebilirler.

Madde 8 — 6 ncı maddenin A, [illegible] D, ve F fıkralarında yazılı fiilleri yapanlar hakkında 31 nci madde gereğince muamele yapılır.

Madde 9 — Her üye dilediği zaman sendikadan çıkabilir.

Sendikanın yapacağı ve yapmıyacağı işler

Madde 10 — Yunus Çimento Fabrikası işçileri sendikası, tüzel kişi olarak genel hükümlere göre haiz olduğu yetkilerden başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde dahi bulunabilir.

A) Üyeleri adına genel sözleşmeler akdetmek.

B) Sendikaya bağlı işçilere iş verenler arasındaki iş ihtilâflarında yetkili hakem kurullarına vesair mercilere ihtilâfın konusu hakkında mütalâa bildirmek ve hal şekli hakkında istekte bulunmak.

C) İşverenler, sendikaya bağlı işçilerin ücretlerini rayiçten aşağı düşürmek teşebbüsünde bulundukları takdirde toplulukla iş ihtilâfını tetkike yetkili merciin ve hakem kurullarına baş vurmak.

D) Hastalık, işsizlik, sakatlık, ihtiyarlık ve ölüm halleri için üyelerine kanunlarla ve bazı iş yerlerinin hususî yardım hizmetleri ile temin edilmekte olan yardımlar peşinde yardımlaşma sandıkları kurmak ve üyeler ve aileleri namına sigorta sözleşmeler akdetmek.

E) Hizmet akdini ilgilendiren hususlarla genel sözleşmelerden ve mesleğin müşterek menfaatlerinden doğan hususlarda ve sigorta haklarının aranmasında hakkını isteyen üyelerine ve mirasçılarına hukukî yardımlarda bulunmak ve bunların temsilen dâva açmak ve husumet kabul etmek.

F) İşçi sigortaları kanunu ile iş ve işçi bulma kurumu kanunu ve Çalışma Bakanlığının kuruluşu hakkında kanun hükümlerine göre teşkilâtlanan kurullara gönderilecek temsilcilerin seçimine iştirak etmek.

G) Sendikanın fikir ve yayımını yapacak gazete ve dergi çıkarmak ve diğer sendikalar veya benzeri meslek teşekkülleri ile bu amaca yarayan bir gazete veya derginin çıkması için iş birliği yapmak.

H) Üyelerin ve ailelerinin mesleki ve umumi bilgilerini arttırmak ve kültürlerini genişletecek kurslar tertip etmek ve boş zamanlarını iyi geçirmek için imkânlar sağlamak.

İ) Çalıştıkları iş yerlerinde mevcut tesislerden ve makinelerden faydalanılması ve işçilerin ferdî randımanlarının artırılması için iş verenlerle müzakere yapmak ve bunlara faydalı tekliflerde bulunmak.

K) Üyeleri ve aileleri yararına istihsal, istimlâk, kredi ve yapı kooperatifleri kurmak.

L) Ticarî gayelerle olmamak şartiyle sağlık ve spor tesisleri kurmak ve işletmek.

(Devamı var.)

T. C. Ziraat Bankası

Yıllık 300.000 Liralık ikramiyeden ayrı olarak yeni bir

Harman İkramiyesi

tertipenmiştir.

Çekiliş tarihi : 20 temmuz 1949

IKRAMIYE TUTARI:

55.000 Lira

Büyük İkramiyeler:

30.000

15.000 Lira

Ayrıca:

10 adet 1.000 liralık İKRAMİYE vardır.

Bu ikramiyelerden faydalanmak için 10 Haziran 1949 tarihinde vadesiz tasarruf hesabında en az 150 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir.

Talihiniz varsa 30.000 liralık büyük ikramiyeyi kazanmak elinizdedir.